Sendtbrieuen byde Rid-
derschappe/ Edelen/ ende Steden van Hollandt/ Represen-
terende den Staten vanden seluen Lande/ laestgheschreuen
ende ghesonden aenden Burghermeesteren ende Re-
gierders der Stede van Amsterdam: Mits-
gaders aen die vander Schutterije
ende Burgherije der sel-
uer Stede.

Wesende van Date den xvij. Decembris/
M. D. lxxvi.

Ghedruckt binnen de vermaerde Stadt Delft/
ANNO M. D. LXXVII.

Totten Leser,

L hoewel een ye-
ghelick verstant ghebruyckende / lichtelick can oordelen wt alle tgundt / soo voor als gheduerende die Crijchs-beroerte inden Nederlanden / tot Amsterdam eenighe voorleden Jaren gepasseert ende voortghestelt is / sonderlinge by den ghenen die hem de Regeringe der voorschreuen Stede tot noch toe hebbē onderwonden ghehadt : Hoe dat alle saken aldaer met een dubbelt ende heymelick verstant tusschen den sommighen seer beveynsdelick zijn ghehandelt ende ghedreuen / ende dat sommigen inde voorschreuen Regieringhe zijnde / heure boosheyt / haet ende nijdicheyt / sommighe heure eygenbaetsoeckinge / eñ onversadelicke begheerlicheyt / met een deckmātel vā groote deuotie / affectie / eñ ijuer / tot voorstant so van heure Religie / als vanden gemeenē Weluaert eñ prouffijt der voorsc. Stede / veeltijts hebben bercleedt gehadt : Gelijckmen tselfde wel ghesien heeft in verscheyden saken / daerinne zyluyden hem van heuren wederpartije int particulier hebben willen wreecken / ofte daerinne heure eyghen prouffijt ende winste ghelegen was.

Nochtans ten eynde in eenen soo grootwichtige sake / de gemeene Ruste eñ Welvaert vanden gheheele Landen beroerende / een yeghelick te beter sal moghen weeten eñ bekent zijn / wie de gheen zijn die de selfde saecke verachteren / eñ lieuer twiste eñ vyantschappe hebben lauger inden landē / sonderlinge in Hollandt / eñ tusschen de goede Ondersaten van dien te voeyen / dan Vrede eñ Vriundtschap aen te nemen. Ende hoe ter contrarie die Staten des Landts van Hollandt / by alle deuchlicke eñ vriendelicke vermaninghen / versoecken / eñ aenbiedingen aenden Regierders van Amsterdam hem hebben ghequeten / om tot Vrede / Vriundtschap / eñ Vereeninghe vanden Lidtmaten van Hollandt te gheraecken. Soo is goet ghevonden te doen wtgheuen seeckere twee Sendtbrieuen vanden seluen Staten van Hollandt / deen aenden Regierders der Stede van Amsterdam / eñ dandere aen die vande Schutterije eñ Burgherije der seluer Stede gheschreuen eñ ghesonden / Sulcx

 t'weder-

t'wedervaren vanden Trommeslager de voorsch. twee Brieuen aldaer ghedraghen eñ ouergheleuert hebbende, breeder mede brengt / naer in-houdt van zijn verclaeringhe hier naer volghende / eñ ghevoecht achter de selfde Brieuen / Omme wt al tselfde kenlijck eñ openbaer te zijn voor allen menschen / in wat staet eñ ghelegentheyt de saken vã Amsterdam zijn / Ten eynde niemandt deur eenich onrecht aengheuẽ ofte voorstel misleydt / eñ den Goetwilligen niet beschuldicht en worden als oorsake van tquaet dat zyluyden geerne sagen verhoedt / eñ wt quaetwillicheyt onverstandt eñ hardtneckicheyt van anderen naemaels soude moghen opcommen: Eñ dat oock alle Liefhebbers heurs Vaderlandts / nemen-de een sincere insicht op alles / daer deur vermaent moghen worden tot goede vigilantie eñ voorsicht / omme tselfde quaet te voorcomẽ / eñ met eenen vrije ghemoet te helpen afweeren / Waer deur allen saecken / met de hulpe vanden Almoghenden Godt / ontwijfelick / ende des te eer ghebrocht sullen worden tot een ghe-wenschten ende loffelicken eynde.

Sendtbrief aenden Burgher-meesteren ende Regierders der Stede van Amstelredam.

EErsame/Wijse/Voorsienighe Heeren : Wy hebben nu tot meermael/soo aen vluyden int bysonder als oock int ghemeen voor alle de Werelt doen verclaren/ doorsake ende redenen/waer deur wy ghenootsaect zijn gheweest de wapenen aen te nemen jeghens den Spaengnaerden ende heuren moetwillighe heerschappije: Sulcks men nv oock siet ghenoech alle dandere Steden eñ Prouincien vanden Nederlanden/ghedronghen te worden van gelijcke te doen/ omme der seluer Spangnaerden Godtloose eñ gheweldighe Regieringe tontgaen/ ende niet te vallen inden wtersten ellende vande eeuwighe slauernije/ daerinne vanden beghinne de voorschreuen Spangnaerden gearbeyt hebben den selfden Landen ende goede Ondersaten van dien te brenghen/ soo met listicheyt als met fortze. Ende indien ten aencoempste vanden Hartoch van Alue alle de Prouintien met ghemeenderhandt omme sulcx te verhinderen hem hadden ghevoecht/ ende ghedaen dat nv by deen voor ende by dander naer ten laetsten wel schijnt ghedaen te worden/en waren ontwijffelick de Landen/Steden ende Luydẽ niet ghecomen in alsulcken grooten verderf/verwoestinghe/ onspreeckelicke schade ende verdriet/Nochte byden Spangnaerden niet gezayt gheweest tfenijn vande binnenlantsche twist/ onvrede/ ende vyandtschap tusschen de Prouintien eñ Inghesetenen vanden Nederlanden/ Waer deur de selue Spangnaerden heuren macht sterckẽde/ niet en sochten/ dan deen naer dander tonder te brenghen/ ende alle heure Regieringhe ende moetwille sulcx tonderworpen/dat zyluyden daer af/ende van alle de Rijckdomme van dien/ souden mogen blijuen Heeren eñ Meesters tot heuren appetijte ende luste/ Alsnu daghelicx soo langher soo meer aenden dach compt/oock heure wercken ende boose daden genoech zijn wtwijsende.

Ghyluyden weet wel dat tusschen ons ende vluyden noyt eenighe onvrede ofte vyantschap en is gheweest/ dan deur die gemeenschap die ghyluyden hebt ghehadt metten Spanguaerden / onse soo bloetdorstighe vyanden ende parturbateurs vande ghemeene Ruste eñ Welvaert. Godt is ons ghetuyghe/ ende mach oock blijckẽ by allen onsen versoecken/vermaninghen/ verclaringhe eñ allen onsen handel/ ende sonderlinghe wt tgundt nu laest tot Ghendt tusschen den anderẽ Prouincien

ẽn ons is ghecontracteert/vande oprechter ghenegentheyt die wy altijt ghedraghen hebben totten eendracht/gherusticheyt/ vrede ẽn vereeninghe vande Landen/omme den Nederlanden/ ende voor al den Landen van Hollandt/ende alle de Lidtmaten van dien/ wederomme gebracht ende ghehouden te mogen wordẽ in heure gherechticheyt ẽn weluaert/ daer voor wy tot noch toe gevochtẽ/ ẽn ons niet en hebben ontsien goet ẽn bloet/ Wijf ẽn kinderen op te setten jeghens onse vyandẽ/. Jeghens wiens gewelt ẽn hoochuaerdicheyt wy hebben gestelt de rechtuaerdicheyt onser sake / ons voorts vertrouwende op die stercke handt Gods.

Nu mach een yeghelick voor oogen siẽ/ hoe wonderbaerlick Godt almachtich (die ghelooft ende ghedanct sy inder eewicheyt) deur zijnen onbegrijpelicken ghenade/ den voorschreuen Spangnaerden ende naeturele vyanden van onsen Vaderlandt/ ende vande gãtsche Nederlanden/in heuren meeninghe ẽn voornemen heeft verhindert/heurẽ macht ghebroken/ẽn de saecke deser Nederlandẽ deur eendracht ẽn vereeninghe ghenoech van alle de Prouincien van dien / in sulcken state heeft gherestitueert ende wederopgherecht / Dat an alle zijden goede occasien ẽn middelen voorhanden zijn/ omme allen dẽ voorschreuen Landen vanden voorsch. Wtheemsche Spaensche Natie / ende van heurlieder Tyrannije te verlossen / ende de selfde wederomme te brengen in heure Vrijheyt/ Neeringhe ende Weluaert.

Twelck hoe wel by elck een naer zijnen beroep ende gheleghentheyt/ende bysonder byde Ouerheyt ẽn Magistraten wel behoort waer ghenomen/behertlicht ende benaerstlicht te worden: Soo en hebbẽ wy nochtans tot noch toe niet connen speuren/ ofte bemercken/ dat inden uwen veel daer op is ghelet ofte gheacht gheweest / ende veel min/ dat ghylieden v begheert te vereenighen metten Staten ende t'Lichaem vanden Landen van Hollandt / daer af ghylieden een Lidtmaet zijt / ende voornoemptlick altijt zijt gheweest / ofte metten selfden ende anderen vlieden mede-Lidtmaten van dien begheert te houden eenighe ghemeenschap oft vrundtschap/ sonder dwelcke uwe weluaert niet wel en mach worden ghevordert / Maer ter contrarie vlieden ende uwen Burgheren niet te verwachten staet/dan allen onrust/ achterdeel/ hinder ende schade/ Jae ten laetstẽ duyterste ruijne ende bederffenisse van uwer Stede ende Gemeente: Soomen wel ghesien heeft hoe lichtelick alle handelinghe/ coopmanschappe / ende neeringhe can verloopen van een onrustighe ende onuerseeckerde plaetse op een ander / daer den gemeenen man sonder naerdencken/ haet ofte onvrundtschap van yemant te vresen/vrijmoedich mach handelen ẽn wandelen.

Wy en cunnen niet dencken ofte begrijpen die swaricheyden die

ghy.

ghylieden ſout mogen hebbē ofte maken omme met ons te verdragen
eñ v ſeluē met ons te vereenigen onder t'Gouuernemēt van zijne Princ.
Exc. als Stadthouder der Landen van Hollant/ Naedemael wy vluy-
dē/ als onſe mede-Lidtmaet vande ſelfde Landē/ by anderē onſen ſchrij-
uen/ verſoecken eñ vermaeningen voor deſen/ alle genoechlijckheyt/ vre-
de/ ende vrundtſchap hebben aengeboden/ eñ datter egheene redenen en
zijn van eenighe twiſt ofte onvrede tuſſchen ons / ofte omme eenighe
wapenen jeghens malcanderē te voeren. Den Spangnaerden houden
wy voor onſe ende der gemeene Landen vyanden/ alſnv doen alle dan-
dere Prouintien met ons / ende ghelijck wy wel vermeynen dat ghy-
luyden de ſelfde niet en houdt voor vrunden / nochte dat ghyluy-
den/ ofte yemant vanden Lande/ heurluyder partije langher wilt hou-
den. Inde Religie is wel waer dat tuſſchen ons ende vluyden eenighe
diuerſiteyt ende onderſcheyt mach zijn / maer en is egheen ſake omme
daeromme inde ghemeene ſaecke vanden Lande/ belanghende de Poli-
tie/ vrijdomme/ gherechticheyt/ ende weluaert van tghemeen Vader-
landt/ in oneenicheyt ende verſcheyden te blijuen/ Te min/ ſoo wy al-
tijt verclaert hebben/ ende alſnoch verclaren/ de waepenē omme de Re-
ligie noyt aenghenomen te hebben/ ende dat wy alſulcx die ſaecke ghe-
ſtelt hebben aen t'aduijs vande generale Staten vanden Landen / als
blijct by tgundt opte Vrede-handel tot Breda van weghen zijne Prin-
celicke Excel. ende onſluyden is ghepreſenteert / ende inden Artijculen
vanden Tractaet eñ Verbondt tuſſchen den anderen Prouincien ende
ons laeſt ghemaect tot Ghendt / ghenoechſaem is vermelt ende verdra-
ghen/ Sonder dat onſe intentie is / yemant in zijn conſcientie / ofte tot
onſe Religie te bedwinghen/ twelck verde van ons ſy: Soo dat wy niet
en weten wat intereſt ofte ſwaricheyt ghyluyden dieſaengaende vor-
der ſoude moghen pretenderen ofte voorwenden. Immers zijn wy wel
te vreden vluyden te laten die vrije diſpoſitie op tſtuck vande Religie
inden uwen/ ſulcks ghyluyden te raede beuinden ſult / ofte tot gheru-
ſticheyt van uwer conſcientie/ ende van uwe Ghemeente te dienē. Daer
toe/ voor ſoo veel des noot ſy/ men van deſer zijde vluyden oock wel ge-
uen ende accorderen ſal volcommen macht ende authoriteyt / als wy
oock niet en twijffelen datmen vluyden ende uwe gemeente ſoude mo-
ghen gheuen ſatiſfactie ende voldoen in alles daer toe eenighe reden
mochten dienen / indien ghyluyden niet van meeninghe ſoude weſen
v ſeluen van ons te demembrerē/ maer met ons te vereenigen / tot vor-
deringhe van des Vaderlandts ghemeene beſte / daerinne oock ghele-
ghen is vluyden eyghen/ ende uwen Burgheren prouffijt/ eñ is teenich
middel omme wederomme te commen in fleur ende voorſpoet.

Twelck

Twelck want wy vluyden ende uwen Burgheren van goeder op-
rechter herten zijn ghunnende: Soo is alsnoch by desen onse ernstelick
versoeck ende vrundtlick begheren / Dat soo verde ghyluyden niet en
denckt ofte verstaet in twist ofte vyantschap jegens ons te blijuen/ ghy
luyden desen aengesien/ wilt deputeren/ ende by ons seynden tot Delft
eenighe ghequalificeerde Persoonen / soo wel van weghen uwe Colle-
gie vanden Magistraet/ als van weghen ende wt uwe Ghemeente/ in-
dient sulcx oorbaerlick is/ omme te handelen ende af te doen allen ghe-
schillen ende oorsaken van allen twist/ tweedracht/ ende vyantschap die
tusschen ons ende vluyden soude moghen zijn. Ofte indient vluyden
sulcx beter gheleghen is de voorschreuen Ghedeputeerden te willẽ seyn-
den tot Leyden ofte inden Haghe/ tuwen besten gheuallen/ alwaer wy
niet laeten sullen eenighe wt onsen naem/ ten fijne alsbouen / mede te
doen verschijnen / terstondt ende soo haest wy vande aencompste van-
de voorschreuen uwen Ghedeputeerden sullen wesen verwitticht.

Ende tot verseeckerthevt van uwen Ghedeputeerdẽ omme sonder
eenighe vrese ten voorsc. plaetsen te commen/ sal voor heure passepoort
ofte Saulfconduit/ voor so veel noot sy/ dienen desen jegenwoordigen/
byden welcken wy oock mitsdesen ghebieden ende beuelen allen Offi-
ciers eñ Magistraten/ Ouerstẽ/ Capiteynen/ heuren Lieutenantẽ/ Be-
uelhebberen ende Soldaten/ dat zyluyden/ eñ elck van hem de voorsch.
uwe Ghedeputeerden thoonderen deser van Amsterdam ter bouenge-
noempden Steden van Delft/ Leyden/ ofte den Haghe/ vrij ende onbe-
hindert laeten commen/ passeren/ verthoenen ende wederkeren/ sonder
hem te doen ofte laten geschieden eenighe belet / maer alle vorderinghe
ende bystandt/ des noot ofte versocht zijnde.

Eersame/ Wijse/ Voorsienighe Heeren/ Onse Heere Godt sy met
v/ Gheschreuen tot Delft/ den xvij. Decembri/ Anno 1576.

Onder stondt gheschreuen/ Die Edelen ende Steden van Hollandt/
Representerende die Staten vanden seluen Lande/ Vluyden ge-
affectioneerde ende toegheдaen.

Ende wat neerder/ Ter Ordonnantie vande Staten/ by my Onder-
ghetepckent C. De Rechtere.

Die Superschriptie was: Eersamen/ Wijsen/ Voorsienighe Heeren/
den Burghemeesters ende Regierders der Stadt Amstelredam.

Sendtbrief aenden Capiteynen/Schutters ende Burghers der Stede van Amstelredam.

Ersame/Vrome ende Lieue Landtsgenooten/Capiteynen/Schutters ende Burghers der Stadt Amsterdam. Wy hebben eertijts aenden Burghermeesters ende Magistraten uwer Stede gheschreuen ende versocht/ Dat alle twist/tweedracht ende vyandtschap/ deur toedoē der Spaengnarden tusschen den Steden van Hollandt gezaeyt/ende een tijt lang gheweest/eens vergheten ende achterrugge gestelt zijnde / ghylupden ende der Stadt Amsterdam/ als een Lidtmaet van Hollandt / in vrede ende vriundtschappe mit ons soude moghen worden vereenicht / tot vorderinghe van ulupder Neeringhe ende Welvaert / ende van tghemeene beste der landen / Ende omme met ghemeender macht ende eendracht de wapenen alleenlick aen te nemen ende te ghebruycken jeghens den voorschreuen Spangnaerden ende heuren aenhanck / als vyanden der gantscher Nederlanden ende perturbateurs vande ghemeene Ruste: Sonder dat wy tot noch toe vanden seluen Burghermeesters eñ Magistraten eenich antwoordt ouercomen hebben / daer wt wy heure intentie ofte meninghe souden moghen verstaen. Sulcks dat wy alsim wederomme ende voor tleste / ten seluen fine / int langhe aen hemlupden hebben gheschreuen.

Ende want wy beducht zijn / dat tselue onse schrijuen moghelick niet voortghebracht ofte gheopenbaert soude moghen worden den ghenen diet behoort/ende bysonder ulupden/die zijt principalick van tCorpus ende t'lichaem vāder Stede/ ende die alsulcke saecke meest betreffende is ende aengaet. Ofte dat by eenighe quaetwillighe / hartneckighe/ofte partijdighe onse schrijuen ten quaetsten ghenomen/ende onder den goede ghemeente aldaer voortghestelt / wtghelept ende beduyt soude moghen worden / contrarie onse oprechte meninghe ende goede gheneghentheyt/die wy tot ulupden allen hebben.

Soo en hebben wy niet connen laeten aen ulupden by desen oock ouer te seynden een dubbelt van tselue onse voorschreuen laetste schrijuen/aende selue uwe Burghermeesteren ende Magistraten/ Ten eynde ghylupden de saecke/ende onse aenbiedinghe / daer wt verstaende/ moecht weten ende oordelen van onse meninghe ende vriuntdelick versoeck: Ende dat ghylupden ouerdenckende eñ lettende op alle d'ommestandicheyt

standicheyt

standichept vanden saecken/des te beter met goede verstandt ende kennisse van dien/soo wel vluyder eyghen als des ghemeene Vaderlandts prouffijt/gherustichept ende weluaert moecht helpen vorderen/ ende sulcx te commen tot een ghewenschten eynde vanden jeghenwoordigen twist ende crijchsberoerte/ Eerst tusschen den lidtmaten van eender Landtschappe/ eñ voorts van een loffelicke Victorie jeghens den voorschreuen onse alle ghemeene vyanden der seluer Landen/ Niet twijffelende ghylupden sult hierinne vluyden thonen als beminders des Vaderlandts/ende sulcx als wy vluyden gantschelicken vertrouwen.

Eersame/ Vrome ende Lieue Landtsghenoten/ Capiteynen/ Schutters ende Burghers der stadt Amsterdam/ Onse Heere Godt sy met v. Gheschreuen tot Delft/ den xvij. Decembris/ Anno 1576.

Onder stondt gheschreuen: Die Edelen ende Steden van Hollandt/ Representerende de Staten vanden seluen Landen/ Vluyden goetgunnende.

Ende wat neerder: Ter Ordonnantie vande Staten by my Ondertepckent C. De Rechtere.

De Superscriptie was: Eersamen/ Vromen ende Lieuen Landtsghenoten/ Capiteynen/ Schutters ende Burghers der Stadt Amstelredam.

COPIE

Verclaeringhe ghedaen byden Trommelslaegher in presentie der Burghermeesters ende Schepenen der Stadt Delft.

Wy Burgermeesters ende Schepenen der stadt Delft, Bekennen dat voor ons ghecomen is, Adriaen Jansz. van Bueren, eñ heeft verclaert, dat hy Adriaen Jansz. als Trommelslager, deur last ende met twee Missiuen vanden Staten van Hollandt, deen addresserende aende Burgermeesters eñ Regierders van Amsterdam, eñ dander aendē Capiteynē, Schutters eñ Burgers aldaer, op dē achtiensten deser maent Decembris gereyst is tot Amsterdam voornoemt, alwaer hy nae de noene ontrent drie vren, ten seluen daghe voor de poorte ghecomen zijnde, eñ zijnen Trommel tot meermael gheslaghen hebbende, Is ten laetsten inneghehaelt byde Schutterije die de wacht inde poorten hadden, eñ is die poorte terstondt aen weder zijden toegheslo-ten, sulcx dat ghene Burghers by hem commen mochten, ende ontrent een half vre aldaer ghereten hebbende, is ten laetsten den Schout van Amsterdam hem aenghecomen, vraghende: Waer is den Trommelslagher? ende waer zijn v Brieuen? Welcke Brieuen den Trommelslager alle beyde den seluen Schout heeft moeten ouerleueren, deur dien de Schutters aldaer inden poorte d'eene Brieue addresserende aende Capiteynen alsvoren, niet en hadden deruen ontfangen, niet jeghenstaende die Trommelslagher dselfde te voren hemluyden hadde ghepresenteert. Eñ naer dat den voorschreuen Schout die voorsc. Brieuē ontfanghen hadde, seyde teghens hem Trommelslager voornoemt wel scherpelicken: Passeert. Daer op hy Trommelslager antwoorde: Hoe soude ick passeren sonder te hebben antwoort ofte bescheyt op mijne Brieuen? Waer op die selue Schout seyde: Ghy hoort wel wat ick v segge, Packt v terstont vander stadt sonder eenich vertreck, dunckt het ons goet, soo sullen wy antwoort seynden, eñ dunct het ons niet goet, soo sullen wijt laeten. Den seluen Trommelslagher wederomme segghende: Gheeft my dan een letter ofte twee, dat ick v de selue Brieuen gheleuert hebbe, daer mede ick my mach verantwoorden, Heeft die voorschreuen Schout daer op niet willē antwoordē, maer heeft hem omme

ghekeert/ende daermede vertrocken. Sulcx heeft hy Trommelslagher daer naer oorlof vande Schutters genomen/ ende is ghegaen naer den buytenstadt toe / al waer die Buyrluyden siende dat die Trommelslagher heim buyten der stadt moeste begeuen/ haere kinderen ofte dienstmaechden gesondē hebben naer de Stadt / omme bier wter seluer stadt te halen/ Dan hebben die Schutters die poorte toeghehouden/ sulcx dat hy Trommelslagher gheen bier om ghelt mochte crijghen/ Ende is hy Trommerslagher sulcx dien nacht tot sanderendaechs ouer negen uren voor de voorschreuen stadt van Amsterdam ghebleuen / sonder dat yemant tot dier tijt toe wt de voorschreuen Stede is ghecomen: Al twelck hy Trommerslagher voornoemt voor de gherechte waerheyt sulcx heeft gherelateert. Ghedaen tot Delft/ den xxvij. Decembris/ vijfthienhondert sessentzeuentich/ Ende was Onderteeckent *G. Biese.*

